

Kävellen, sauvailen tai pyöräillen

Joen varrella on kaupunki- ja perinnemaisemaa sekä satamamiljöötä. Jokivarresta on myös helppoa poiketa kulttuurikohteisiin, kuten museoihin, kirkkoihin tai Kuralan Kylämäkeen. Oman viehätyksensä kaupunkimaisemaan tuovat ympäristötaideteokset.

Kuralan kampiförille - ja takaisin

Aurajokea kiertävä reitti ulottuu Föriltä Kuralan kampiförille. Reittejä on viime vuosina parannettu merkittävästi ja työ jatkuu edelleen. Uusi kävely-yhteys Tuomiokirkkosillalta Ratasillalle on juuri valmistunut ja Raunistulan rantatöyräällä kulkeva polku on saanut sorapinnan. Vähäjoen kevyen liikenteen silta mahdollistaa turvallisen kulun Raunistulasta Koroisten niemelle. Koroisista matkaa pääsee jatkamaan peltotietä Gregorius IX:n tielle ja sitä kautta Aurajoen opastuskeskus Myllärintalolle, josta alkaa Virnamäen opastusalueen varustettu luontopolku. Pyörällä Halisista kampiförille pääsee Komoistenkadun kautta.

Turvallista matkaa!

Kannattaa huomioida, että esimerkiksi Koroisten niemeltä Gregorius IX:n tielle johtavat polut ja Virnamäen luontopolku voivat sadesäällä olla kuraisia ja liukkaita. Huomiotavaa on myös, että kampiförin veivaaminen on verrattain raskasta.

Karttaan on merkitty katkoviivalla tulevat reitit. Myös Ratasillan kevyen liikenteen yhteys toteutetaan lähivuosina.

Aurajoki toivottaa kaikki tervetulleiksi virkistymään ja kuntoilemaan rannoilleensa!

- Kauppaa, teollisuutta ja hallintoa 6,6 km
  - Hengen ja sielun ravintoa 7,2 km
  - Elämää joesta noin 5 km
  - - - Tuleva reitti
1 Turun Linna	19 Kaupunginkirjasto
2 Forum Marinum	20 Pinella
3 Suomen Joutsen	21 Vanha Suurtori
4 Sigyn / Varvin tori	22 Turun Tuomiokirkko
5 Vierasvenesatama	23 Ett Hem
6 Manilla	24 Åbo Akademi
7 Martin kirkko	25 Sibelius-museo
8 Mikaelin kirkko	26 Piispantalo
9 Wäinö Aaltonen museo	27 Turun Yliopisto
10 Kaupunginteatteri	28 Koroisten Risti
11 Biologinen museo	29 Pyhän Katariinan kirkko
12 Sampoalinnan mylly	30 Maarian kirkko
13 Kaupungin kaivo	31 Aurajoen opastuskeskus Myllärintalo
14 Qwenselin talo	32 Turun vesilaitos
15 Kaupungintalo	33 Virnamäen luontopolku
17 Turun taidemuseo	34 Kuralan Kylämäki
18 Aboa Vetus & Ars Nova	

- #### Ympäristötaideteokset
- A** Harmonia, Achim Kühn, 1996
  - B** Pohjoinen, Micha Ullman, 1996
  - C** Fibonacci Sequence 1-55, Mario Merz, 1994
  - D** Gaian silmä, Kimmo Ojaniemi, 1998
  - E** Carro celeste – Taivaallinen vaunu, Mariella Bettineschi, 1994
  - F** Turun linnantontun ja Valpuri Innamaan kohtaaminen Teatterisillalla, Jan-Erik Andersson, 1998
  - G** Network, Outi Sarjakoski, 1995
  - H** The Transparent Dream, Ger C. Bout, 1996
  - J** Ajan virta, Kain Tapper, 2000
  - K** Jäähuntu, Leena Ikonen, 1999

Ulkoilijan Aurajoki Turun helmi ja keidas

Ziun talvipyöräilyvinkit

Talvipyöräily on kivaa!

- Käytä nastarenkaita, enemmän nastoja eteen
- Pukeudu kerroksittain
- Suunnittele reittisi
- Muista kypärä ja lamppu

ilmastonmuutos info

- www.turku.fi/pyoraily - Pyöräilytietoa
www.turku.fi/arkimatka - Kilpailun voittajatyöt
www.bustrip-project.net - BUSTRIP-projektin tulokset

Joukkoliikenne aikataulut ja info: <http://bussit.turku.fi>
Palaute: (02) 262 4111 joukkoliikennetoimisto@turku.fi

Lisää liikuntamahdollisuuksista:
www.turku.fi
> liikunta ja ulkoilu

Kauppaa, teollisuutta ja hallintoa

Turun linna 1

Linnaa alettiin 1280-luvulla rakentaa puolustuslinnakkeeksi, mutta renessanssiaika teki siitä valtakunnan keskeisimpien kruununperimyksiöiden näyttämön. Kierroksella voi kuulla vaikkapa Katariinon romanttisista kohtaloista ja vankien oloista linnan tyrmässä, tai tutustua eri aikakausien sisustustyyliin. Linnan puistossa olevat aitat ovat jäänteitä 1901 perustetusta ulkomuseosta.

Forum Marinum 2

Merikeskus pitää sisällään mm. maamme suurimman merihistoriallisen museon. Siellä voi tutustua niin sotalaivastoon, laivanrakennukseen, kauppamerenkulkuun kuin satamatoimintoihinkin. Keskuksen edessä näemme myös mm. tykkivene Karjalan ja miinalaiva Keihässalmen.

Suomen Joutsen 3

Ranskassa vuonna 1902 rakennettu kaunotar on nähnyt monia vaiheita matkalla rahtilaivasta koululaivaksi ja edelleen museoksi. Se on seilannut maailman kaikilla merillä ja pelastanut laulun mukaan merihädästä jopa Mikki Hiiren.

Sigyn 4

Vuonna 1887 Göteborgissa rakennettu kolmimastoparkki on kuljettanut aikanaan mm. salpietaria Etelä-Amerikasta. Turun taideakatemia toimii vieressä olevassa vanhassa köysitehtaassa. Siellä on myös Sigynin nimeä kantava kamarimusiikkisali.

Kakolanmäki

Lounais-Suomen vankila sijaitsee vielä toistaiseksi näissä 1800-luvun jälkipuolella kakoliitiksi kutsutusta harmaasta graniitista rakennettujen ylväiden muurien sisällä.

Föri

75 matkustajaa mahtuu tälle vuonna 1903 valmistuneelle Suomen ainoalle kaupunkiliikenteen jokilautalle. Ja tämä 78 metrin matka on aivan maksuton!

Manilla 6

Entisen viinanpolttimon ja köysitehtaan tiloissa toimii nykyään kulttuurikeskus.

Martin kirkko 7

Vuosina 1932-33 valmistuneessa Totti Soran ja Gunnar Wahlroosin suunnittelemassa klassistisessa kirkossa näkyy funktionalismin vaikutteita.

Samppalinnan mylly 12

Viimeinen Turun kukkuloiden lukuisista tuulimyllyistä valmistui 1860. Myllyn yhteydessä toimi aikoinaan leipomo, jonka laivaleipä ja piparkakut olivat kuuluisia.

Wäinö Aaltosen museo 9

Hirvensalossa asuneen kansalliskuvanveistäjämme töitä varten valmistui museo 1967. Nykyään tämä Turun kaupungin taidemuseo on tunnettu myös suurista vaihtuvista kansainvälisesti merkittävistä näyttelyistä.

Kaupunginteatteri 10

Tänä vuonna 60-vuotisjuhlansa viettävä Turun kaupunginteatteri sai nykyiset tilansa vuonna 1962.

Kaupunginkaivo 13

1830-luvulta olevassa kaivorakennuksessa sijaitsi yksi kaupungin yleisistä kaivoista.

Qwenselin talo 14

Turun vanhimpiin kuuluvassa puutalossa sijaitsee 1700-luvun porvariskoti ja apteekkimuseo.

Kaupungintalo 15

Alunperin vuonna 1811 Seurahuoneeksi rakennetussa talossa on kaupunginvaltuusto kokoontunut vuodesta 1888.

Aboa Vetus & Ars Nova 18

Rettigin perheen asunnoksi vuonna 1928 rakennetussa palatsissa ja sen ympärillä toimii nykyään ainutlaatuinen yhdistelmä, kaupunkiarkeologinen museo ja modernin taiteen museo. Muurissa on nähtävissä James Cookin mukana purjehtineen tutkimusmatkailija Herman Spöringin muistomerkki.

Vanha Suurtori 21

Kaupungin hallinnollinen ja kaupallinen keskus sijaitsi täällä vuoden 1827 suurpaloon asti. Nykyään täällä sijaitsevat mm. maamme vanhin koulu (Katedralskolan) ja Brinkkalan talo, jonka parvekkeelta vuosittain julistetaan joulurauha. Suurimmassa osassa rakennuksista toimii kaupungin kulttuurikeskus.

Näkymä Pinellan pylväiköstä Inhamain talolle

Pinella 20

Suomen vanhin ravintola aloitti toimintansa jo vuonna 1848. Alapuolella oleva pylväikkö palveli alkujaan kalasataman tarpeita.

Kaupunginkirjasto 19

Kauppaneuvos Fredric von Rettigin lahjoitus kaupunkilaisille valmistui vuonna 1903 ja rakennettiin Tukholman ritarihuoneen esikuvien mukaan. Viereen rakennetaan parhaillaan uutta kirjastotaloa.

Hengen ja sielun ravintoa

Tuomiokirkko 22

Unikankareen kummulla oleva kirkko on vuodesta 1300 ollut maamme kansallispyhäkkö. Tänne on haudattu myös yli 4000 vainajaa, joiden joukossa mm. kuningatar Kaarina Maununtytär sekä lukuisia piispoja ja sotasankareita.

Åbo Akademi 24

Ruotsinkielinen yliopisto, joka perustettiin vuonna 1918, on yksi kolmesta vanhan Turun Akatemian perinteitä jatkavasta korkeakoulusta kaupungissa.

Ett Hem 23

Empiretyylisessä puutalossa on kotimuseo, joka esittelee 1800-1900-lukujen vaihteen turkulaisen säätyläisperheen elämää.

Sibelius-museo 25

Åbo Akademin musiikkitieteen laitos ja musiikkihistorialliset kokoelmat sijaitsevat vuonna 1968 valmistuneessa Woldemar Baeckmanin suunnittelemassa rakennuksessa, jossa on myös pieni konserttitali. Tällä paikalla sijaitsi aikoinaan Turun Akatemian kasvitieteellinen puutarha, jonka perinteitä seuraa alueella oleva ruusutarha.

Turun yliopisto 27

Maamme ensimmäinen ainoastaan suomenkielinen yliopisto perustettiin vuonna 1920, ja muutti nykyiselle paikalleen Ryssänmäelle Kauppatorin laidalta vuonna 1955.

Piispantalo 26

Suomen arkkipiispan virka-asuntona on vuodesta 1887 lähtien ollut Piispankadun varrella sijaitseva uusrenessanssipalatsi.

Tuomaansilta

Helsingin moottoritiltä pääsee kaupungin keskusta-alueelle 1200-luvun piispa Tuomaan mukaan nimetty sillan kautta. Siitä on vuodesta 1999 avannut kaupunkilaisille aivan uuden näkymän kohti vanhaa keskustaa, tuomiokirkkoa ja tähtitornia.

Pyhän Katariinan kirkko 29

Ylioppilaskylän keskellä kohoaa 1300-luvulla oppineiden suojeluspyhimykselle omistettu kivikirkko. Sen ympärillä näemme myös monia vaikuttavia hautakappeleita.

Aamu Koroisten niemellä

Koroinen 28

Vuonna 1229 siirrettiin Suomen piispanistuin Nousiaisista tälle kauppapaikalle Aura- ja Vähäjokien yhtymäkohtaan. Paikalla on edelleen nähtävissä vallituksia, raunioita sekä valkea muistoristi.

Maarian kirkko 30

Pariisin suojeluspyhimykselle Pyhälle Dionysiokselle omistettu Maarian kirkko rakennettiin 1300-luvulla Rantämäen pakanalliselle uhripaikalle. Kirkon sisätiloissa on kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokkaat kalkkimaalaukset.

Elämää joesta

Halistenkoski

Vesivoima on pyrittänyt Halistenkosken partaalla niin myllyjä kuin sahojakin ainakin 1300-luvulta lähtien 1940-luvulle saakka. Turun vesilaitos rakennettiin joen rantaan 1920-luvulla. Nykyään koski ja sen ympäristö tarjoavat suosittua retkeilymaaston ja virkistyskalastuspaikan.

Myllärintalo 31

Halistenkoskella toimii Aurajoen opastuskeskus Myllärintalo, josta voi mm. vuokrata kanootteja ja ostaa kalastuslupia.

Kuralan Kylämäki 35

Hämeen härkätien varrella olevassa Kuralan Kylämaässä on asuttu jo viimeistään 600-luvulta alkaen, mistä todistaa rautakautinen kalmisto. Nykyään alueella on 1940-50-lukujen maatalousyhteisöstä kertova elävän historian kylä sekä arkeologinen kokeiluverstas.

Aurajoen opastuskeskus Myllärintalo

Manilla

Halistenkoski